

FELELMÉNYEI

NAPJAI

Csúszárak

Helyben:	vidéken:
1 óra 1 K.	1 óra 1-50 K.
3 óra 3 K.	3 óra 4-50 K.
6 óra 6 K.	6 óra 9 K.
12 óra 12 K.	12 óra 18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
TELEFON 208.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Egyszer

csak mégis véget ér a vér-fürdő s ismét a békés munka napjaira ébredünk.

Nekünk tehát minden elő-készületet meg kell tennünk arra, hogy az új helyzet, a háború sikeres befejezésétől kiszélesedett munkakör készü-létlenül ne találjon bennün-ket.

Kész programmal kell előáll-nunk, hogy midőn a béke nyugalmas percei bekövetkez-nek, ipari és kereskedelmi szervezetünk céltudatosan kezd-hesse meg működését az új hivatáskörében, melyet a nem-zeti érdek új irányelvei szá-munkra kijelölnek.

A monarchiának, különösen pedig hazánknak kettős ér-deke van a Balkánon. Elő-ször, hogy mentesítve legyen a délszláv eszmének nemzeti életünk ellen irányuló agitá-ciójával szemben. Másodsor pedig, hogy ott magával, mint legközelebbi szomszéd, az ipari és kereskedelmi hegemoniát biztosítsa.

Tekintettel arra a körü-lményre, hogy a háború sike-rei folytán a szerbek délibáb-szerű ábrándképei szerteosz-lottak, egyenlőre a délszláv eszmével alig lesz bajunk. An-nál sürgősebb feladat várakoz-zik ránk ott a közigazdasági berendezkedés állandósítása ér-dekében.

A magyar iparnak érvénye-sülnie kell a Balkánon. Keres-kedelmi szervezeteinknek szin-tén idejében kell az összekötő kapcsolatot megteremtienők.

Ha azonban a magyar ipar a jövőben föl akarja venni a versenyt a nagyipari államok-kal és dacára a kedvező föld-rajzi fekvésének, a déli szom-szédoknak ipari cikkeikkel való ellátásban a vezető szerepet nem akarja átadni a nálánál hatalmasabbaknak, akkor min-den eszközt meg kell ragadnia, hogy a létért folytatott küz-delem energiáit szorosan ösz-szetartsa, a nagyerejű versenytársát fejlett szervezetségével ellensúlyozhassa.

Magyarországról ugyan jog-gal állíthatk eddig, hogy be-vallott mezőgazdasági állam. De az is igaz, hogy minden föltétel meg van arra, hogy iparát is megfelelő virágzásra emelje.

Az ipari élet föllendüléséhez ugyanis három föltétel kíván-tatik; először kellő mennyi-ségű nyersanyag, másodsor szakképzett munkás, harmad-szor pedig megfelelő piac.

Magyarország nyersanyag

dolgozásában bőven el van látva. Faipari, fémipari, textilipari nyersterményeinket eddig is nagy mennyiségben szállítottuk külföldre. Munkás tekin-tetben is rendelkezünk megfe-lelő erővel. A jövőben nem kell a munkásnak Amerikába vándorolnia, itthon is megta-lálja megfelelő foglalkozási kö-rét.

A magyar iparnak tehát a háború szerencsés végeztével re-ményteljes jövőre van kilátása.

A világháború.

A világháború.

Oroszországban újra elhalasz-tották a дума megnyitását. A besszarábiai és a volhyniai of-fenzíva bukása, a nyolcvanezer halott, amibe Oroszországnak az a gyalázatos, erőszakos, mégis kudarcot vallott akciója került, nem alkalmas hangulatra-keltő arra, hogy az orosz nép képviselői tanácskozhassanak. Hosszas tárgyalások után volt csak hajlandó a cár arra, hogy december helyett február ele-jére összehívja a dumát és most Goremykin miniszterelnök arról értesítette a dumai elnökséget, hogy a képviselőház összehívá-sát ismét márciusra halasztot-ták.

Éppen úgy, ahogyan a besszarábiai orosz offenzíva bukása kártékonyan befolyásolja az orosz belpolitikai állapotokat, csődöt vall az a politikai nyom-más is, amit Oroszország Ro-mániára igyekszik gyakorolni. Mint Görögország, úgy Romá-nia is a kijózanodás útján van és az entente most már a sem-leges balkáni államoknál eljárt-szotta játékaik.

Mint a világháború humorát említiük fel, hogy Portugália angol nyomásra hadat készül ü-zenni Németországnak. Ez a hóbort állítólag arra volna jó, hogy Portugália elkobozhassa a kikötőiben levő pár német ha-jót.

Nem hisszük, hogy ez igaz legyen, de ha mégis igaz volna,

akkor a kis nemzedék állítóla-gos védelmezője, az entente ezzel csak Belgium, Szerbia és Montenegró sorsára juttatná Portugáliát is.

A montenegrói

hadseriegőgyűléseiről szóló megállapodásokat tegnap este 6 órakor a montenegrói kormány meghatalmazottai aláírták.

A lefegyverzést, amely ne-hézség nélkül folyik, a kola-sinai és andrijevicai kerületek-ben is megkezdték.

Az olasz hadszíntér.

A görzi hidfőnél csapataink az Oslavia melletti harcokban az ellenség ottani állásainak egy részét birtokukba vették. Ez alkalommal 1197 fogoly, köztük 45 tiszt, két géppuska jutott kezünkre. Az Isonzó arc-vonal több más helyén is meg-élénkült a harci tevékenység.

Az olaszoknak a Podgora, Monte San Mishele és a Mon-falconétól keletre levő állásaink ellen intézett támadásait és kö-zeledési kísérleteit visszaver-tük.

Repülőink bombázták az el-lenségnek borgói és alai állá-sait és raktárait.

Nyugati hadszíntér.

A fanreiki többcsőri ellentá-madással megkísérelték, hogy a tőlük elvett Neuville-től keletre eső árkot visszazerezzék. Min-den egyes alkalommal kézi-tű-szában visszavertük őket.

Fogyunk.

A hivatalos statisztikai köz-lemények utolsó füzeté megint nagyon szomorú olvasnivalót ad. Arról ad számot, hogy erő-sen fogyunk, mert a halálozá-sok száma sokkal több, mint a születések száma. A halálo-zások negyedrészt fertőző betegségek okozzák és az el-haltak harmadrészét két esz-tendősnél fiatalabbak teszik ki. Ez annál gyászosabb, mert a gyermekek nagy elhalálozási száma már a jövőnek, a há-ború utáni időnek jelent igen komoly veszteségeket. A „Statisztikai Havi Közlemé-nyek” november havi füzeté szerint különben a magyar birodalomban a múlt évben 6950 pár kötött házasságot. Élveszülte 25.588 gyermek, meghalt 36.779 egyén, a ha-lálozások száma tehát 11.191-gyel haladta meg a születése-ket. A fogyásból az anya-országra 9409, a társországra 1782 esett. Október havához viszonyítva 1213-mal emelke-dett a házasságok száma, a születéseké 3395-el, a halálo-zásoké 309-cel csökkent; a kedvezőtlenebb mérleg ezek szerint a születések újabb csökkenésének tulajdonítható.

Dr. Prohászka Ottokár hadiárvház.

A mai posta a következő ösz-szeget hozta a hadiárvházra:

Szabadhattyán köztség Horváth Imre plebános vezetésével 463:04 koronát gyű-jtött.

Mórrói 283 koronát küldtek. A gyűjtést a kapucinusok rendháza szervezte.

Nagyperkátán uri műkedvelők jól sikerült elő-á-dást rendeztek, amely 100 koro-nát jövedelmezett a hadiárvházra.

Nagylángról Schultz István plebános másodiz-ben 42:32 koronát küldött mint gyűjtést a hadiárvházra. Benacsek Béla (Veszprém) 2:40 K, N. N. = 1:20 K, adományozott.

A belgári konakból zsákmányolt eredeti szerb filmek
 az országban először hétfőn és kedden láthatók az APOLLOBAN.
Minden hely számozott. Jegyek már válthatók.

A cselédügy.

A minap közöltük dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök levelét, amelyben a sajtó útján felvetett cselédügyről ír. A főpásztor ebben a levélben igazán megdöbbentő dolgokra hívja fel a társadalom figyelmét, amely talán még nagyobb mértékben hibás a mai szomorú cselédügyben, cselédzüllesztésben, mint maguk a cselédek. Elfogult és egyoldalú az az ember, aki úgy akarja beállítani a cselédek megdöbbentő lecsuszását az erkölcsös utról, mintha ennek oka egyedül a cselédanyagokban volna keresendő.

Valaki azt a kérdést vetette fel, hogy a cselédanyagokat fel fogadásuk előtt rendőrorvosi vizsgálatnak kellene alávetni, hogy az esetleges betegségek terjedésének eleje vétessek. Dr. Prohászka Ottokár megyéspüspök a leghatározottabban tiltakozik ezzel a gondolata ellen is, mert ezzel nem segítenék a bajon, hanem egy beláthatatlan nagy bajnak a magvát hintenők el.

Érdekes viszhang érkezett a megyéspüspök írására. Egy cselédleány levelet ír a főpásztornak, amely a következő:

Méltóságos Prohászka Ottokár püspök urnak.

Méltóságos Püspök ur! Bocsnátot kérek, hogy soraimmal háborgatom, de jóleső örömmel olvastam az újságban azon kijelentését, hogy a szegény cselédleányoknak fogja pártját. Már nagyon el voltunk keseredve, hogy oly borzasztó helyzetbe kell kerülünk nekünk tisztességes leányoknak is az elfajult leányok miatt, hogy már inkább készek lennénk az élettől megválni, mint ilyen rettenetes helyzetbe jutni.

Ma már ugys lábbal tapaszták a szegény cselédleányokat, akik arra vannak kényszerítve, hogy szolgáljanak, bérükből ruházatuk megszerzésén kívül szegény, beteg szüleiket eltartásuk s ezért robotolnak kora reggeltől késő estig. Valóságos rab-szolgák vagyunk; se vasárnap, se ünnepnapon nem csak hogy nem járulhatunk a szent gyónás és áldozáshoz, hanem még az Isten házába se mehetünk.

De hála a jó Istennek, hogy elküldte az ő mentő angyalát a mi szeretett főpásztorunk személyében, amiért százszoros köszönetet mondunk Méltóságodnak, hogy meg leszünk mentve

attól, amitől rettenetesen borzadtunk. A jó Isten segítse kedves lelki főpásztorunkat, sok áldása szálljon rája.

Százszorosra köszönetet mondok, kézsökötva maradtam (Aláírás.)

A cselédügy annyira fontos és épen most annyira aktuális, hogy még többször visszatérünk reá.

Háborus életképek a front mögött.

III.

A kép címe: Vasuton. Azt tet-szenek gondolni, hogy most a több óras késésről, meg a zsufo folt kupékrol, a hideg, mocskos kocsiokról les szó? Tévednek. Na akkor bizonyára a gomba kalauzokrol. Ezt a felvetés vissza-utasitom. Harminc év óta utazom már, de gomba kalauzzal még nem találkoztam. Mind udvarias volt. Tisztelem is őket. Tessék elhinni, az utasok szoktak gombákból lenni. Ezt már sokszor tapasztaltam. — Egész másról lesz szó. Arról, hogy mit hall az ember most, ha utazik.

Ha hölgyek az utitársak akkor: Hol vetted a boádat? Édesem igazán szép a cipőd. Hol varát-tad a kosztüödöt? Izénét tegnap túlfess ruhában láttam. Új butona is van. Igazis ám Sasám,

tegnap nálunk volt a fess hadnagy. Aranyos gyerek. Mikor volt a zsu-rotok? Tudod, ki udvarol legujab-ban az Izéné doktornénak? Hát te hallottad, hogy Micsodák valói akarnak? A főhadnagy miatt. Te, az Irmus menyasszony. Sokat tud-nék mondani a völegényének. Mi-csoda izlése is lehet! Mikor men-tek színházba? Hiányoztal lellem a korzón. Noda a Büszkénének már igazán csufosan kurta a szok-nyája. Látod, az minden divatot túlságba visz. Hallottad azt a pletykát? Tudod, én nem egészen hiszem el.

Node, ugye már abbahagyjam? Csömörölésig elég.

Ha civil férfiak utaznak: A Bé-lát is felmentették. Az én kérvé-nyom még nem érkezett vissza. Nem igen drukkolok, tudod, jó a protekcióim. Te barátom, te szerencsés vagy, a te felmentésedet öt éves háboru sem mossa el. Na hallod, a Frúhaufék kitünő üzletet csináltak az ásonyél szállítással. A Goldék szénáját tényleg nem akarják átvenni? A börzén halot-tam, a bör ára megint emelkedik. Te is vállalkoztál a rézbevitásra?

Node ebből már ennyi is elég. Ugy-e?

Ha katonák utaznak, akkor: Kérlek szépen főhadnagy ur. alig állok a társadságtól, a „csak kato-nának” kocsiiban nem volt helyem, itt utaztam egész éjjel. Az udva-riás civil utitársaim nem respek-táltak a fájós derekamat. Aztán csak hallottad volna azt a diskur-

TÁRCA.

Az Isten is úgy akarja!

(Folytatás.)

— Ne tedd kockára néped életét! — szölt egy komoly, porlepte harcos, a nagy Zrínyi Miklós küldötte. — Uram is ezt izeni neked. — Kiméld Erdélyt, mert ha Erdély elveszett, a testvér magyar haza szabadsága is elenyészett. — Kérve-kér Wesselényi Ferenc, a nádor, — szölt egy ifju apród és levelet nyújtott át a fejedelemnek. — Hát ti mit tanácsoltok? kérdezte Rákóczi keserűen és az erdélyi urak felé fordult. — Azok hallgattak egy darabig. Majd előlépett Kemény János, az erdélyi hadak fővezére. — Szabodon szólhatok uram? — Beszélj! — Ha a szívem szerint szólhatok, én is azt tanácsolom, ne

menj uram, ne menj idegen országba! Mi magunk is gyengék vagyunk. Csak magunkat tudjuk megvédeni, nem hogy másokat hódítsunk. És miért fosztanók meg őket a szabadságuktól? Hiszen a szabadság a legdrágább kincse az embernek! Tudom uram, hogy a magas porta sem nézi jó szemmel vállalkozásodat. Ellenségünk a magyar király is. Szemben találunk magunkkal mindenkit, az oldalunkon senkit! — Ne menj, uram, ne menj, idegen országba!

Rákóczi ajkába harapott.

— Tehát még tirátok sem számíthatok?

— Azt nem mondtam! vágott közbe Kemény csengő hangon. — Fejedelemem vagy, uram, ha parancsolod, azonnal felkötöm szabályamat! Mert, aki neked ellenséged, nekünk sem lehet barátunk! Jaj annak a kéznek, mely karját ellened emeli! Ha kell, még ma meghalunk érted! S az erdélyi főurak, kirántva

kardjukat, mind lelkesen visszahangozták!

— Mind meghalunk, ha kell! Utolsó csöpp vérünket is kiontjuk érted!

Sötét sejtelem nehezédett a fejedelem lelkére, amint a nap fényében megcsillanó kardpengéken végigsiklott a tekintete. Ha ez a sok, délczeg alak, ha ez a sok erős férfi, énnyi elszánt, tetőtől-talpig ember mind-mind elpusztulna!

Ó miatta!

— Könyörörülj, Uram, népeden! — esengett ismét az öreg udvari lelkész.

Ekkor a folyosón hirtelen mozgolódás támadt.

Az örök hódolattal tisztelegtek s pár pillanat múlva föltárukt az ajtó.

Egy nő lépett be rajta. Talpig gyászban; a szeme kisérvá, viruló arcán a bánat jellege.

A fejedelemszony. Rákóczi elföldi arcát. A reszkető nő leborult a trón számolyára.

— Kelj föl, Zsófia, — szölt in-

gerülten a fejedelem. — Az ország legelső asszonya ne térdeljen le senki előtt!

A fejedelemasszony összereszent. Könnyben uszó, sefymes-pilláját fölvetette és mélyen, hosszasan nézett a fejedelemre.

— Szólhatok? — kérdezte esengve.

— Ugyis tudom, mit akarsz mondani, felelt indulatosan a fejedelem.

— Tudod! Tudod! — sőhajtott Zsófia. — Tudod! Rákóczi, mondd, mit vétettem én neked, mit vétett neked az én szerencsétlen hazám, hogy le akarod igazni? Mit vétett neked az én szerencsétlen népem, hogy ki akarod irtani? Rákóczi, te férj vagy és apa: mit szólnál hozzá, ha elrabolnának tőled, ha megölnének engem is, meg ártatlan gyermekedet is? Ha Isten ismer, könyörülj meg az én szegény hazámon!

A fejedelem arca még jobban elsötétült.

(Folyt. köv.)

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és szines barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkezdők. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott áruk

zást. Szentül meggyőződést volna te is, hogy a háború nem más, mint egy kitűnő adás-vevés nagyban és kicsinyben. Hogy mi ott elvérzünk, az mellékes. Szóba sem jón.

Node ezt se tovább!

Tudják kérem, hogy mit kelle-ne most folytatásképen leírni? Azt, hogy második éve világháború van, sok százezer már meghalt, sok százezer megrokkant. Hát még a nyomorúságról, a sok gyászról, szenvedésről mennyit lehetne írni. De mennyit!

A szociáldemokrácia háborús tevékenysége.

A budapesti cipőfelsőrészkesztők szakszerveletében szerdán este 8 órá-tól 11 óráig tanácslatással egybe-kötött ténckurzust tartanak.

A budapesti szűcs- és sapha-munkások vigalmi bizottsága február 6-án délután 3 órakor, szil-nielőadással, világnagysával és tánc-csal egybekötött nagyszabású ju-talomdelutánt rendez.

A vas- és fém munkások köz-ponti vigalmi bizottsága február 19-én, szombaton este 8-tól reggel 5-ig nagyszabású jelmezés táncse-télyt rendez.

A magyarországi famunkások szövetsége vigalmi bizottsága sa-ját helyiségében folyó hó 30-án, vasárnap fél 4—11 órakor tartja a ténckurzus záróvizsgáját. Új kur-zus kezdődik február 2-án, szer-dán este 8 órakor. Beiratkozni lehet a helyszínen.

A budapesti asztalos és rokon-szakkák vigalmi bizottsága érte-síti a táncot tanulni vágyó ifjúsa-got, hogy a harmadik táncórási kurzus kezdődött, amely ebben a szezonban utolsó. Beiratkozni még lehet. Táncórási díjtalan.

A Munkásműkedvelők Szövet-ségének ténckurza megkezdő-dött. A táncot szakavatott erők: Singer Márton és Schwarz Géza elvtársak vezetik. Beiratkozni még lehet, köznaponként délután 5-től 9 óráig. A kurzus díja 5 korona. Tagsági díj 50 fillér. A tanítás minden szerdán este 8 óráig tart, vasárnap este ötszázötven van. A vasárnapi estély keretében kabaré. Ruhatári díj 50 és 70 fillér.

HIREK.

Naplójegyzetek.

*A nemzetnek úgy kell ár-vaíra tekinteni, mint az élet kettős jussára, mint e kettős jussnak kö-vetelőire a szociális jog törvényé-nek szent nevében. Meglehet, hogy nem adtak vért, de adták testi épiséget, rokkantak lettek, adtak testi egészséget, és betegek lettek és visszajöttek. Mivel tartozunk mi a testi épiségnek, mivel tartozunk mi a testi egészségnek, melyet áldozatul hoztak.

Aki az otthonért elesett, annak legkevésbé, legalább otthon jár. Lehet-e, hogy valakinek, míg tá-vol van, felüljár az otthonát és azután hazajön és azt mondják neki: nincs házad, szegény vagy, nincs lelked, koldus vagy! Mé-lyen tisztelt közönség, egy óriási nagy tévedésben leledzenénk, ha azt gondolnánk, ha a magyar hadsereg győz és visszajön, az az első napja a békének, mikor visszajön, egy nagy megnyilatko-

zása az új modern jognak, ha nincs is még a parlament által szentesítve, de a szívekben meg-érezve, ha valakinek jár rög, an-nak jár, aki azt vérvével öntözte.

— Kinevezés áthelyezéssel. Szende Béla adóhivatali főtitkást Eperjesről Dunaadonyba helyez-ték át adóhivatali ellenőrré.

— Megyebizottsági tagválas-tások. A vármegyében most vannak a megyebizottsági tag-választások, illetve csak az idő-közben megüresedett helyek betöltése. Nagyperkátán Plettler József jegyzőt, Etyekben pedig Garzó Pál jegyzőt és Ozanik Istvánt választották meg.

— Szakbizottsági tagok választása. A megüresedett szakbizot-tási helyeket a legközelebbi köz-gyűlésen fogják betölteni. A köz-gyűlés elé a betöltendő helyekre a következőket fogják ajánlani: az agg és szegényintézetek bizottsága Németh János és Reó István he-lyére dr. Riffer Géza és Vanca Ferenc, az árvaházi igazgató tanácsa dr. Árókay Antal helyébe Ko-vács Á. Sándor, a jogügyi szak-osztályba dr. Warbanek Ferenc helyébe dr. Hajós Rezső, a katonai-ügyi bizottságba dr. Árókay Antal helyébe Akóts János, a kertészeti szakosztályba dr. Árókay Antal helyébe Bilkei Ferenc, a közegés-zségügyi bizottságba Szűts Robert helyébe dr. Huszár Adolf, a köz-végőhídi bizottságba Németh János helyébe Máté Ferenc, a program-bizottságban Üresedett nincs, de a tanács javasolja két új tagnak, Elek Gyulának és Kovács A. Sán-dornak beválasztását, a temető-rendezési bizottság dr. Árókay An-tal és Németh János helyett Bilkei Ferenc és Pfinn István.

— A Székesfehérvári Takaré-kpénztár Igazgatósága gróf Ozi-ráky Antal elnöklété alatt folyó hó 26-án tartott ülésében meg-állapította az 1915. évi mérleget és veszteség nyereség számlát, amely 188.601,76 K. tiszta nye-reséget tüntet fel. Együttal el-határozta, hogy jövő hó 19-én tartandó évi közgyűlésnek — részvényenként 90 korona osz-taléknak a kifizetését fogja ja-vasolni.

— Hósi halál. Statmáry István 25-dik gyalogezredbeli vadász ka-tona, Kertalja u. 66 sz. a. lakos az olasz harctérben hósi halált halt. Lelke üdvéért hatfőn január 31-én finnpélyes gyászmisze lesz a felső-városi templomban.

— Halálozás. Özv. Máhr Jánosné szül. Kunst Borbálya 88 éves korában elhunyt. Temetése pénteken d. u. 4 órakor lesz a Felsőkirálysor 38 sz. a. gyászházban.

— Figyelmeztetés. A Hadse-gélyező Bizottság által az áll.nyugdíjasoknak kiosztandó se-gélyről szóló nyugták napon-kint d. e. fél 12—12-ig kapha-tók a Hadsegélyező Hivatalban (Kossuth-utca 1 sz. földszint), hol felvilágosítással is szolgál-nak.

— A teherpályaudvar tolvajai. Megtört, hogy a székesfehérvári teherpályaudvaron már hosszabb idő óta állandóan loptak. A ren-dőri nyomozásnak sikerült a tette-seket kideríteni, akik az ügyészség vizsgálói fogságába kerültek. A vádlottaknak dr. Székely ügyvéd a védőjük, akinek előterjesztése alap-ján tegnap szabadon bocsájtották őket.

— Tűz a felsőkirálysoron. Csütörtökön délután 2 órakor nagy tűz pusztított Basch Adolf felsőki-rálysori telepén. Két hatalmas 30—40 méter hosszú pajta égett le. A tűzoltók, a hővédelem és a ren-dőri hirtelenség a főkapitány ve-zetésével azonnal a helyszínen ter-mettek s sikerült a tűz tovatérje-dését megakadályozni. A pajtában elégett széna ára mintegy 20.000 korona, a pajták értéke pedig 10—15.000 korona. Az oltássalismét egy kis fenakadás volt, mert a tűcsopaktól kulcs hiányában kése-delemmel tudták megnyitni. A tűz valószínűleg munkásgondatlanság-ból ered, amelyet azonban még a vizsgálói fog megállapítani. A kár biztosítók révén megtérül.

— A balesettek köszönete. Igen tisztelt Szerkesztő ur. Bajtársaim nevében felkérem, hogy szívesked-jék b. lapjában az alábbi közönm-sorokat közölni. En és bajtársaim a székesfehérvári Szent István termi kórházban vagyunk mint se-besültek és betegek s a mai napon a Pro Patria kedves tagjaitól 110 drb. szivart és 40 liter bort kap-tunk, amelyekért köszönetet mon-dunk adekozóknak. Itt úgy hallottuk, hogy Széchenyi kisasszonyok a vezetői ennek a szép egyesületnek, áldja meg az Isten őket valamint a többi kisasszonyokat is, hogy ilyen sokat fáradoznak a szegény katonák ügyében; maradtam alázo-tos tisztelettel Beberika István.

— Kevés az igavonó erő. A vidék mezőgazdasági munkálatait károsan befolyásolja az igavonó erő hiánya. A legtöbb kiszгада e tekintetben is meghozta már a hóvért felajánlást és kocsijait lovát átengedte a hadsereg céljaira. Ennek dacára számos olyan eset történt, hogy a gazdák ujonnan vásárolt fegyver másodsor is re-krutáltak. Kívánatos volna, hogy a hó és jármű lefoglalását nagyobb tervszerűséggel intéznék, mert a mostani rendszer mellett a terme-lés érdekének veszedelmére újabb fogatok beszerzésétől mindenki tartózkodik.

— A fölmentési kérvények bá-lyegmentesek. A katonai fölmentés iránt beadott kérvényekre eddig 1 koronás bélyeget kellett ragasztani, a mellékletekre egyenként harminc fillért. Akik ezt elmulasztották, azokat megfélelezték. Mint most értesülünk, a pénzügyminiszter a bír-ságot törlötte és akként intézkedett, hogy a fölmentés iránt való kér-vények a jövőben bélyegmentesek.

— Férje után a halálba. Meg-rendítő tragédia utolsó jelenete volt az a fehér koporsó, a melyet tegnap vitt k a temetőbe s a mely egy boldog, szépen induló élet fö-ltételére tett pontot. Szubin Nán-dor vásártéri fodrász is elment a harctérre küzdeni és sokat, nagyon sokat szenvedni a hazáért. A szen-védés vége az lett, a mi annyit esetben, jött egy fekete pecsétes szomoró levél, a mely tudatta a fiatal asszonnyal a gyászos hirt, hogy férje a harctéren szerzett be-tegség következtében meghalt. A szegény asszony, leánynevével: Váni Mária egy kedves, bájos; fi-atál teremtés, férje harcba távozása után beteg lett a szívének. Sor-vadni kezdett s négy hét után szerdán délután ki is vitték a ko-porsóját a Feltámadás temetőbe. Mindössze 24 évet élt. Egy kicsi leánykát hagyott az élők közt, a ki az apró kacsóival integet és vár és hív valakit:

— Jön papa! jön mama!
Aztán nem jön se a papa, se a

mama, egyike veszi ölébe kicsi babáját, hanem pihecskék szépen csendesen a temetőben, az egyik meztelen idegen terített, a másik az édes anyai földben, itthon, a lelki támaszban ott fűn, túl a csillagokon összehátrálkozott, össze-ölelkezett az üdvöslők boldogá-gával.

— Rendelkezés a részhalálról. A hadvédelem újabb közből nagyobb mennyiségű rézmetélnyestet bocsá-tott a magyar kormány rendelkezé-sébe, melyet úgy ez állami kórház, mint egyes magánvállalatok fognak részlegesen földolgozni. A részleget a megyék fogják a szőlő-területek arányában megkapni és ők fogják azt a szőlőbirtokokosok közt ügyancsak aránylagosan ki-osztani. E hó végével a földmí-velésügyi miniszter rendelkezést fog a törvényhatóságokhoz intézni, amelyben a kiosztás alá kerülő rézalloménnyestet meg fogja áll-apítani és ugyanebben a rendele-tben fogják megállapítani a rész-leget árát is, amely jelentősen többben olcsóbb lesz a mai uszoris rézga-lló áránál.

— Katonatemetés. Pach Antal, 69. gy. e.-beli gyalogos, paksi lakos a harctéren kapott betegsége következtében elhunyt. Temetése január hó 28-án délután 2 órakor lesz a Szent György kórház halot-tasházából.

— Érdekes pár a temetési díj miatt. A falubizottsági református eklezsia volt a vádított csütörtökön a székesfehérvári törvényszék előtt. Egy unitárius vallású falubizottsági lakos perelte be a reformátusokat temetési költség miatt. A reformát-us pap ugyanis egy sírhelyért 150 koronát, harangozási díjért pedig 120 koronát követelt tőle. Az unitárius sokalta a költséget s bírói utra terelte az ügyet. Tegnap volt a tárgyalás Balogh Molnár és Szécsi törvényszéki bírók vezetése alatt. A református ügyvéd az ú. Kenessey ügyvéd képviselte, a vád-lónak pedig dr. Szegő Miklós volt az ügyvédje. A törvényszék nem adott helyt a panasznak s kö-telezte az unitáriust a költségek megfizetésére.

Temetrehívás.
Arany János örökbecsű balladája a filmen.

APOLLO
MOZGÓ SZÍNHÁZ

Pénteken és szombaton, január hó 28 és 29-én Minden-jűk leghatásosabb artista drámája.
A „Nordisk” világsikere
A halálballet
Artistadráma 3 felvonásban. San Viken, (term.) Akinék a foga fáj, (hum.) Négylábú há-zasságkövetítő, (vigjáték.) Fő-szereplő: Buki.

— Szabadulás a hadifogságból. Székesfehérvárott sokan ismerték Langmár Ferenc vármegyei hivatalnokot, egy rendkívül intelligens, szimpatikus, tisztalelkű jó embert, aki a háboru kezdetén hadbavonult s amint nagy szomorúsággal halottak, a szerb erők rangtegebben eltévedve, több napi bolyongás után a szerbek kezébe esett. Ez 15 hónap előtt történt. Felesége később, hónapok múlva kapott tőle néhány sort, hogy Nisben van. Aztán következett a nagy rajtítás, Szerbiát hadink visszafoglalták. Természetesen sokakat érdekel a kérdés, hogy a nagy rombolás idején nem esett-e Langmár Ferencnek is valami baja? Most aztán értesítést kapott a felesége, hogy az ura Szerbiában, Belgrádban van. A szerbek futása idején sikerült neki megszöknie és a mi seregünk védelme alá jutnia. Azonban válam tudóbajt kapott és azt szenvedni most Belgrád egyik kórházában. Felesége megke-reste már a módját, hogy hogyan juthasson az urához. Milyet módunkban lesz, részletes ismertetést fogunk hozni Langmár Ferenc élményeiről, igazában: 15 hónapi szenvedéséről.

— A MÁV és az osztrák szón. A bécsi lapok közlése szerint az osztrák északi vasutak túlterhelése folytán a mahrist-osztrák szénvándék állomásairól nem-rendes uton, hanem a zsolna—marcheggi kise-gítő vonalon fogják a szénkölde-ményeket Bécsbe juttatni. Ez a megoldás azt jelenti, hogy a ren-des tarifatételeken kívül még pótdi-jak is járnak, miután — a bécsi lapok szerint — a MÁV igazgatót sága tulságos magas kárpótlást igényel. Ez a vádaskodás ismé-zőskóság osztrák magatartás, holott ők maguk tisztában vannak azzal, hogy a széndrágaságnak egészen más okai vannak.

— Masslenihova kellemetlen esete. Az orosz Vörös kereszt két kiül-döttje Masslenihova asszony és My-lius dán alezredes, akik a napok-ban Székesfehérvárott voltak, most Szabadkán vannak. Tolmácsuk és vezetőjük egy főhadnagy volt. A misszió nagyon megvolt elégedve az orosz foglyok helyzetével, majd a vizsgálát után a város hatfogságos ebédrel kedveskedett nekik s a magyar elvtől jóízten ettek. Főleg a hadiszemlék izlettek az orosz hölgynek, aki emléklül magával vitt huszonöt darabot s kijelentette, hogy azokat Oroszországban mint a „kiéhezett” Magyarország ékesen-szóló cáfolatát fogja mutogatni. Kecskemétri almákat vitt el. Ott történt meg vele, hogy megkérdezte az egyik orosz foglytól orosz nyelven:

— Hogy hívnak?
— Jelentem alásan Kovács Mihálynak, — felelte magyarul.
— En ezt nem értem. Beszélj oroszul, — szól az orosz nővér.
— Jelentem alásan, én nem beszélek többet oroszul. En ezután magyar leszek.

Az orosz asszony elsápadt, de nem válaszolt az orosz foglynak.

— Köszönetnyilvánítás. Minde-zok, kik fejlethetetlen jó Józsi fiunk elhunytával bennünket ért fájdalmas csapás alkalmával a rész-vevő bármely megnyilatkozásával megnyugtató, megvigasztaló igye-kezetek, akik drága halottunk rava-talára koszorúkat és csokrokat küldtek vagy a temetésen megje-len-tek, fogadják ezúton és sóha el-nem muló halánk kifejezését, Lang-már András és családja.

— Fronti ritmus. A mai posta hozta ezt az érdekes verset. Erdemes elolvasni.

HADI GOMBÓCOK.

Igaz történet a harcúterén.

Október elején mi jutott eszünkbe, Gombócokat kéne főzni ma ebédre, Lisztünk van, gondoltuk, még pedig len-nulla, Amelyet találtunk egy elhagyott malomban, Kis András lett közlünk szakácsné. Ó tud minden főzni, akár csak a papné. Szakácsné-parancsol: Tóth, kapd az öreg [spatnit] Sless, Vinglimanak segits szedni krumplit; A Sárosi Pista megrakja a tüzet; A Pánczél meg hoz egy kanna vizet, Magyar te pedig a tüzre teremcsélj fát, Torj a kerítésből, ha máshol nem találisz.

Fráter ur is Szóke részt vesz a munkába Belekapaszkodik egy nagy fakannába. A krumplit meg zuzza és sürgel bennünket, Hogy szakácsné már szittaja a lisztet Steitünk is mi a szakács segítőtőre, Hogy a száz kis gombóc elkészüljön délre.

Gyurja is a szakács egy süto teknőbe, Mert tálba nem fért volna bele sem kettőbe Már a viz is forrott, a gombócok készültek, Aki hordó tálba bele üldögélték En vittem ki öket öt kis porcióba Husz darabot vittem egy-egy fordulóra.

A gombócot nekünk kertben kellett főzni, Mert a házban bizony tiłos volt tüzeim, Mert ha az orosz meglátja a füstöt, Osszegrántozza a drága főző tüstöt, Mely készült egy orosz cserép edénygyárba, Hős Hindenburgi bakák gombóca számára.

Cvibakot törtünk prézlinek redja A baltanyelvél egy nagy famozsárba Kicsiny csomagjából Vingliman Jósának Jutott kis szalonna pirítani rája Gombócok megfőttek, ott vannak két tálba, Szakácsunk a prézlit hintgette rája.

A bakatársaság már körülötte is áll Mindegyiknek kezébe készen áll a kanál, Hozzá is fogtunk a száz kis gombócnak Nem maradt belőle egy sem himrondónak. Ez volt ám a nagyszerű ebéd Valamennyi nadrágszóján a csat másik lya- [kat cserélt.]

Hadnagy urunk Barics, mikor meghallotta, Naplójába azonnal felírta. Azt gondolta ő is, jó lesz ez emléknék, Hogy bakái orosz földön száz gombócot [főztek.]

Fogalmazta: Pánczél Mihály csákbérenyi. Irtá: Bagoczky József adonyi.

A sebesült hősökért.

Balatonlelle. (Somogym.) Bóna Lajos kántor tanító lelkes tevékeny-sége folytán folytatólagosan: 325 kgr. burgonya, 28 kgr. zöldség, 3 vörös és foghagyma.

Felsőnyék. (Tolnam.) Vajas-Gá-bor ref. lelkész és Schunk Ferenc plebános közreműködésével: 10 kgr. hus, szalonna, 90 kgr. liszt, 60 kgr. zöldség, 4 és fél kgr. zsír, 40 kgr. káposzta.

Németegres. (Somogym.) Diósi Kálmán és a községi bíró lelkes közreműködésével: 129 kgr. liszt, 80 kgr. bab, 248 kgr. burgonya, 7 és fél kgr. zsír, 70 kgr. zöldség 114 drb. tojás.

Adán. (Somogym.) Sörös Jó-zsef főjegyző, Somogyi Kálmán ref. Zsejer János kath. lelkész tá-mogatásával, Vörös Margit és Pá-pay Rózsika lelkes közreműködé-sével: 113 kgr. liszt, 610 kgr. bur-gonya, 120 kgr. bab, 40 kgr. cső-ves tengeri, 146 kgr. zöldség, 91 kgr. káposzta, 275 drb. tojás és 23 K.

Ságvár. (Somogym.) Kálmán Gyula esperes, Brüller József fő jegyző, Kálmán Irénke és Brüller Sárka lelkes tevékenységével: 52 kgr. bab, 42 kgr. tengeri, 27 kgr. liszt, 49 kgr. káposzta, 212 kgr. bur-gonya, 3 kgr. zsír, 3 kg. só, negyed-kiló pórkölt kávé, 32 drb. tojás.

Nádaslány. — Özv. Nádasdy Tamás grófné kertészettől: 1 zsák

alma, 1 zsák zöldség, 1 drb. kará-csonyfa. Lovasbény. Gróf Csirány Antal ajándéka: 1 drb. szarvas, B Szabó Jánosné: 10 tojás, 2 kg. liszt, 1 negyed kiló turó.

Zics. (Somogym.) Schmidt Ist-ván bíró, ifj. Gerbovits Ádám, An-gyal György és Csele Lajos lel-kes közreműködésével: 124 kgr. liszt, 80 kgr. buza, 140 kgr. bab, 580 kgr. burgonya, 15 kgr. zsír, 8 kg. dió, 248 kgr. káposzta, 118 kg. zöldség, 88 drb. tojás.

Mezőmáram. (Veszprém.) Schlocker Károly plebános, a ref. lelkész és Szedlák Pál bíró lelkes fáradozásai révén: 161 kg. bab, 60 kgr. liszt, 640 kg. burgonya, 266 kg. káposzta, 134 kg. zöldség, 5 kg. cukor, 180 drb. tojás.

Taszár. (Somogym.) Tihanyi Péter plebános küldeménye: 62 kgr. liszt, 56 kgr. bab.

Mihósi. (Somogym.) Dr. Újváry Endre plebános lelkes tevékeny-ségével: 20 kgr. zsír, 10 kgr. hus, szalonna, 141 kgr. liszt, 50 kgr. buza, 136 kgr. bab, 158 drb. to-jás.

Högyész. (Tolnam.) Gróf Appo-nyi Gezáq ajándéka: 10 drb. nyul.

Budapest. Kereskedelmi Köz-löny 22 dr. Uj Idők.

Székesfehérvár. Dr. Kneitel Fe-renc: 300 drb. cigaretta, egy át-tázó ur: 100 drb. cigaretta. Özv. Folkert Lajosné.

— Az egyetlen négy filleres or-szágos, keresztény újság az Uj Lap. A laparustitónál és üzletekben kap ható.

— Köhögés és rakodtság ellen a legbiztosnak bizonyult háziszer a dr. STÖRK-féle konprimált mell. pasztilla. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szüts Robert „Magyar Kö-ro-na” győgyosztárában, Székes fehérvár, Városházter.

SZINHÁZ.

Lili. Pinchard—Lili szerelmi ese-tének tegnapi viszontlátásán nagy volt szívünknek az öröme. A da-rab szövege, akár zenéje kedvelt a komoly műizléssel bíró közönség előtt. Értékes minden tekintetben. Becses kvalitásai példássá teszik a színirodalomban. A közönség ezt becsüli, midő, minden évben szí-ven hallgatja végig és tapsolja végig a kedves ismerőst.

Tegnap az Albert Böske—Fa-lussy—Krémér triász hozta elénk a darabot, melyről ismét sok szepet lehetne mondani — Albert Böske és Falussy minden díszletre méltán játszottak és énekeltek. Krémér alakítása tulburleszk vonásaival sokat vont el Saint-Hippothese mar-kans alakjainak reccoco bájából s mig ama kettő zavartalan és jöleső visszaemlékezéseket ébrezített benn-ünk e vaudeville népszínházi aranykorára, addig ez utóbbi sok-szor juttatta eszünkbe markans el-lentéitnél fogva egykori híres ala-kítóját — Kassai Vidort.

Ez este szép sikerével gazdagítá a társulat érdemes igyekezetét s minden részletében öröm volt az előadás, mely zeneileg zavartalanul nyújtá a klasszikus szepet.

Heti műsor:

Jan. 28. Méréldkövek (Heltaival).
» 29. Leányvásár (Heltaival).
» 30. D. u. Drófstót,
Este: Zsuzsi kisasszony.

Az Apolló színház iroda hírei.

Halálballet. A világhírű Nor-diskfilmgyár már nem egy hatal-mos művelő bizonyította be, hogy felette áll minden eddigi filmgyár-nak. Olyan tökéletes, gyönyörű rendezésű és kiállítású, elsőrangú színészek által megjatszott filmeket produkál, mely ritkítja párját. Az Apollóban ma és holnap színeke-rülő Halálballet is Nordisk terméke, mely az emberi ügyesség káprázatos csodája. Buki, a kedvelt dan-komikus is fellép az Apolló műso-rán. A négylabu házasságközvetítő c. pompás hóhózbát. Ezenkívül kisebb vígjátékok és tájpek egészít ki a műsört.

Az Uránia színház iroda hírei.

Lotte Neumann a legbájosabb színésznők közé tartozik az Uránia vásznán gyakran szerepel és e kö-r lmény Székesfehérvárott ismertté és közkedvelté tette. Játékát a mes-terségének különös tisztelése jellem-zi. Nem tragika, ki perzselő sze-nvedélyeket éreztetve nagy kitűrésé-ket produkálna, hanem a normális értelemben vett nő csendesebb le-folyású viharának a kitűnő me-játszója, mely drámák az Uránia műsórát a detektívdramák mellőzé-sével egyáltalán jellemzik. Eddigi sikereit a ma és holnap színeke-rülő „Vér szava” című társadalmi drámában mind felülmulja.

APRÓHIRDETÉSEK.

Tanulóknak jó házból való fiut felvesz az Egyházmegyei Könyv-nyomda Szent István-ter 1 sz.

Számoló pincernő, ki nemetül is beszél, egy benne, ki: szobaleányi dolgokat végez, egy pincériu, egy mindenes jó főzőleány vidéki vá-rosha kis családnhoz, egy mindenes szakácsné kis családnhoz falura azonnal alkalmazást nyer Leszler I. helyszerező irodája által Basa u.

Egy különbejaratu egy szobas bu-torozott lakás azonnal kiadó. Tuda-kozni lehet Palotai u. 19. sz. alatt.

Egy ház és két rét eladó. Az egyik rét a sziget kertek alatt a másik a szél kanális mellett van. Tudakozódni lehet Nyerges Bognár Ferencnél a Vagóhiditől.

Hasonló érbe adatik 3 da ab buza-föld és két kaszáló rét az 1916. gazdasági évi használatra kukorica termeslesre tudakozni lehet Székes-fehérvár, József-utca 3. szám alatt Almássy János zárgondnoknál.

Harmoniumot keresek megvételre. Cim: a kiadonivalban.

Telefon 233. — Tefon 233.

Pénteken és szombaton, január hó 28 és 29-én: LOTTE NEUMANN főszereplésével

A VÉR SZAVA.

Bűnügyi dráma 3 részben. Fényes pótműsorral. Rendes helyárak.